

„SLOVENEK“ velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . 180.—
za pol leta 90.—
za četrt leta 45.—
za en mesec 15.—
za inozemstvo celoletno K 240.—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 30.—
za inozemstvo 35.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostopna petstvesta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 4-50
aradni razglasi, posilna
itd. po K 6.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 10.
Izjaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 340 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herc. 7563.

Zunanja trgovina in naša valuta.

Odlikar se je začela zamenjava kron-
skih bankovcev avstrijsko-ogrske banke,
vzbujajo naglo padanje vrednosti naše va-
lute splošno pozornost. Vsled tega so za-
čeli uvozniki kupovati tujo valuto po vsaki
ceni da izplačajo dolge v inozemstvu v
svrhu osiguranja sredstev za nakup in uvoz
potrebne in nepotrebne blaga. Vsled
tega smo doživeli naglo skakanje deviz in
tujih valut in sicer v taki meri, da lahko
trdimo, da je brezmejna špekulacija pod-
pirala in pravzaprav povzročila te never-
jetne cene za tuja plačilna sredstva, kakor
smo jih videli v času od 10.—20. pretek-
lega meseca.

Nova vlada je takoj uvidela potrebo
intervencije, da tako prepreči to škodljivo
špekulacijo, ki bi naš uvoz podražila v ne-
opravičeni meri s pogledom na dejansko
stanje naše valute.

Prvi energični korak je bil v tem ozi-
ru sklep ministrskega sveta z dne 19. mar-
ca, ki je stavljal celokupno razpolaganje z
devizami pod kontrolo finančnega minist-
stva. Drugi sklep ministrskega sveta istega
dne je prepovedal uvoz vseh nepotreb-
nih predmetov in s tem omejil uvozno trgovino
na blago, ki se ne producira na našem
ozemlju in ki ni za življenje ni produkcijo
uprav potrebno. Prodaja deviz je dovolena
samo tistim denarnim zavodom, kateri
imajo najmanj en milijon dinarjev (v Srbiji
in Crngori), oziroma en milijon kron v
drugih deželah vplačanega kapitala in ki
imajo posebno dovoljenje finančnega mi-
niststva, da se smejo pečati s prodajo in z
nakupom sredstev za plačanje v inozem-
stvu. Denarni zavodi, ki imajo zato na-
delno dovoljenje, smejo prodajati devize
do vrednosti 100.000 francoskih fran-
kov za uvoz potrebnega blaga brez pose-
bnega dovoljenja finančnega ministristva.
Glede večjih zneskov pa se morajo uvozniki
obrniti na finančno ministrstvo za do-
voljenje nakupa devize. Prodaja deviz je
dovoljena samo za blago, katerega uvoz
ni prepovedan v smislu omenjenega sklepa
ministrskega sveta. Vsi denarni zavodi so
obvezani držati celokupni promet z devi-
zami v natančni evidenci in pošiljati vsa-
ko soboto en prepis tega registra finan-
čnemu ministristvu. Ta sklep vsebuje tudi
stroga kazenska določila, katere garantir-
ajo, da se bodo denarni zavodi, kakor tu-
di uvozniki, natančno držali teh predpi-
sov.

Objava tega sklepa ministrskega sve-
ta je imela za posledico pravo paniko na
borzah v Belemgradu in Zagrebu in cene
deviz so takoj padle za 25 odstotkov. Ta-
ko n. pr. je padla v Belemgradu deviza Pa-
riz od 425 dinarjev na 300 dinarjev. Regu-
lacija prometa s tujimi valutami v našem
ozemlju, katere je obljubljena v začetnem

odstavku omenjenega sklepa ministrskega
sveta, bo vezala roke tudi špekulaciji z va-
lutami in omogočila izrabljanje tujih valut
za spreminjanje valut v terjatve v inozem-
stvu, tako da bodo tudi ta sredstva stala
na razpolago izplačevanju potrebnega
uvoza potom čekov, menic, kreditnih pi-
sem itd. Ta regulacija brez zapravljanja
državnih sredstev v tuji valuti pomeni ve-
likanski uspeh nove vlade.

V zadnjih časih so začeli trgovski kro-
gi v naši državi vedno močnejše ventili-
rati vprašanje, ali je koristno za našo va-
luto, da zahtevamo od vsakega izvoznika
prodaje za takozvano zdravo valuto in
odstopitev te valute devizni centrali. Po-
navlja se tudi trditev, da bi bilo korist-
nejše za kurz naše valute, ako bi zahtevali
izvozniki plačilo v naši in ne tuji valuti.
Ljudje, ki tako govorijo, ne poznajo tega
predmeta, ker bi drugače morali takoj uvi-
deti, da se tej zahtevi ne more ugoditi.
In sicer iz sledečih razlogov.

Če bi naša država dopuščala izvoz za
našo valuto, bi moral tuj kupec blaga pla-
čati na ta način, da uvozi valuto lastne dr-
žave, ali pa da stavi to valuto izvozniku na
razpolago v inozemstvu. Torej, mesto da
bi izvoznik zahteval v inozemstvu tujo va-
luto in jo staval na razpolago devizni cen-
trali za potrebe državnih izplačil (obresti
velikih dolgov pri ententi itd.), bi moral v
tem slučaju kupec uvoziti tujo valuto ali
pa devizo in jo staviti na razpolago deviz-
ni centrali, katere bi izplačala izvozniku
protivrednost v naši valuti. V tem slučaju
bi se skoraj nič ne spremenilo. Če se pa
zahteva odstranitev devizne centrale, bi
moral tuj kupec uvoziti tujo valuto, jo pro-
dati za dinarje poljubnemu kupcu in pla-
čati izvozniku ceno v dinarjih, ali pa bi
moral predati tujo valuto izvozniku v ino-
zemstvu na svobodno razpolaganje.

Tako bi bila državna kontrola na
prometu z devizami in valutami popol-
noma onemogočena in izvoznik bi lahko
špekuliral poljubno s plačilnimi sredstvi.
Izvoz se navadno popolnoma razlikuje od
uvoza, tako da se izvoznik svinj, masti,
žita, jajc in lesa ne peča z uvozom kave,
riža, manufakturnega blaga itd. Izvoznik
ne more torej vporabiti deviz za lastno
potrebo, ampak jih mora prodati po naj-
ugodnejši ceni, tako da bi mogel, četudi
bi ostala tu državna kontrola prodaje de-
viz po denarnih zavodih, pustiti denar v
inozemstvu in špekulirati z njim potom
arbitraže, ali pa kakorkoli.

Proti obrazloženemu načinu izvoza za
našo valuto bi se moglo ugovarjati s trdit-
vijo, da bi se lahko zahtevalo od tujega
kupca, da kupuje naš denar v inozemstvu.
To bi baje povzročilo skakanje vrednosti
naše valute v inozemstvu. Ta trditev ne
drži. Prvič, naša država nima nobene kon-
trole v inozemstvu in ne more nikakor pri-
siliti kupca, da bi kupoval našo valuto v
inozemstvu. Drugič, našega denarja v ino-

zemstvu sploh ni. In če bi se hoteli rav-
nati po tem receptu, bi morale tuje dr-
žave dovoliti najprej nakup blaga v svo-
jem ozemlju za našo valuto. Tako ponudba
našega denarja bi škodovala njegovemu
kurzu. Tretjič, bi bila naša država prisil-
jena nakupovati sama na svobodnem trgu
ogromne količine tuje valute za izplačila
v inozemstvu in bi morala sama tlačiti
kurz svojega denarja.

Iz tega je razvidno, da je dosedanja
praksa pravilna. Ko bo zamenjava kron
končana, se bo mogla priporočiti samo ena
mala modifikacija v korist našega izvoza.
In sicer, da se ne zahteva osiguranje zdra-
ve valute za izvoz predmetov, katerih ne
kupi država z zdravo valuto, ampak
samo centralna Evropa, ker bi zahteva
osiguranja zdrave valute n. pr. pri izvozu
vina, sadja in še drugih predmetov popol-
noma onemogočila vporabo velikih mno-
žin takih predmetov, ki preostajajo po krit-
ju lastnih potreb. Dr. I. S.

„Država v državi“.

Belgrajski demokratični listi so hudo
napadli deželno vlado v Sloveniji, ker je
zapravila žito, ki je bilo namenjeno čez
državne meje. Celotno »Trgovinski glasnik«
najostreje kritizira tozadevni ukrep pred-
sednika deželne vlade za Slovenijo, češ
da dotična »naredba presega vse, kar smo
tekmo 16 mesecev zajednega delovanja na
našem gospodarskem polju videli«. Vpraša
tudi, kako deželna vlada utemeljuje pravo
do naredbe, ki je izšla brez predhodnega
znanja in odobrenja kompetentnih činite-
ljev v Beogradu. V isti številki navaja
»Trgovski glasnik« tudi govorice »zlobnih
jezikov, da je žitni zavod nabavil več hrane
nego je potrebuje Slovenija in da je ta
visek hrane na nepojasnen način šel čez
mejo. Huduje se, da je žitni zavod imel
stalno na razpolago posebne vlake iz Slo-
venije za dovoz živil in kritizira železni-
sko ministristvo, da je to na škodo drugih
dopuščalo. Konečno vpraša, kako je to
mogoče, da je danes hleb v oddaljeni
Ljubljani cenejši nego v Beogradu, ki leži
tik pred Banatom.

Ko je vojaška oblast, sicer z dovolje-
njem prejšnjega ministra za prehrano g.
Bukšega, zaplenila žito, plačano in nato-
vorjeno za Slovenijo, v svoji lojalnosti ni-
mo v javnosti povpraševali, kako in za-
kaj se je zgodil ta čin, ki je postavil Slo-
venijo v najkritičnejši položaj; to nalogo
smo prepustili našim poslancem, ki so brez
zunanje hrupa uspešno posredovali. Vemo
tudi, da je belgrajsko časopisje po-
stalo do uprave v Sloveniji nezaupljivo
in to po krivici. Ne krivimo pa zavoljotega
belgrajskega časopisja, ker je dobivalo na-
pačne in lažne vesti o razmerah v Slo-
veniji iz krogov slovenskih demokratov.
Vendar bi bilo želeto, da bi se belgrajsko
demokratično časopisje vsaj v zadevah, ki

se tičejo cele naše Slovenije, informirali,
predno sprejemajo take obtožbe v svoje
predale, pri kojih, ki poznajo razmere v
Sloveniji in jih ne gledajo škodoželjno
skozi strankarska očala.

Deželna vlada za Slovenijo nima sa-
mo te naloge, da izvaja navodila in ukre-
pe centralne vlade, ampak da v kritič-
nih trenutkih poseže tudi sama vmes, ako
ji to imperativno in nujne, brez
odlaganja veleva skrb za red in mir. Vsled
vojaške rekvizicije žita, nakupljenega za
Slovenijo, je nastala predvsem po mestih
v Sloveniji, kakor v Ljubljani in Mariboru,
akutna kriza v prehrani. Prebivalstvo je
videlo polne vagone žita, namenjenega v
Nemško Avstrijo, doma je pa zaman ča-
kalo na moko. Meni-li Trgovinski glasnik,
da bi bilo državi v prid, ako bi se poja-
vilo grozeče boljševiško gibanje in bi bilo
prebivalstvo samo zaplenilo ne le vagone
naše države, ampak tudi ententne vlake?
Predno pride iz Beograda odgovor in vsled
nepoznanja naših razmer še morda negati-
ven, bi bilo že prepozno. Zakaj pa imamo
sicer deželno vlado, ako ne bi v takih tre-
nutkih znala samostojno nastopati, ako je
to nujno potrebno? Ukrep predsednika
deželne vlade je bil akt obrambe, začasen
in ne odredba, ki bi veljala za večne čase.

Pri rokah nimamo statistike, koliko
vagonov živil da je dobil žitni zavod od
1. avgusta prošlega leta. Vemo pa, da po-
trebuje Slovenija mesečno 700 vagonov ži-
vil in da od dovoljenega ji kontingenta ni
dobilo dejansko niti polovice! Od
1. januarja 1920 do konca marca je dobil
žitni zavod 7 vakov na razpolago, sociali-
stična Nakupovalna zadruga pa en vlak.
Južna železnica je dala na razpolago v
tem času žitnemu zavodu 18 vakov, so-
cialistični Vojni zvezi (Nakupovalni za-
drugi) 3 vlake, Gospodarski Zvezi 4 vlake,
Ekonomu 3 vlake, Trgovski zadrugi v
Celju 1 vlak in Gospodarskemu uradu
okrajnega glavarstva v Celju 1 vlak; te-
kom treh mesecev je prišlo v Slovenijo
torej 38 vakov in če bi prometne razmere
v Sloveniji — ne po zaslugi ministristva
saobračaja, ampak po zaslugi slovenskega
uradništva in železničarjev — v preteče-
nih mesecih ne bile boljše kakor po neka-
terih drugih pokrajinah in bi železniška
uprava v Sloveniji ne bila poslala, četudi
v nezadostnem številu, sama vakov v Ba-
nat in Bačko, ki imeli danes v Sloveniji
boljševiške razmere, kakršnih se belgrajski
demokratični listi po pravici boje. Žitni
zavod zdaleka ne dobiva dovolj vagonov
žita, da bi mogel pokriti domače potrebe
in je zato golo natočevanje, da bi bil žit-
ni zavod za Slovenijo nakupljeno žito pro-
daljal čez mejo v Nemško Avstrijo. Če bi
se bil zgodil kdaj kak tak slučaj, ki nam
pa ni znan, da bi bil šel čez mejo kak va-
gon pod firmo žitnega zavoda, bi bil to
le akt kakega židovskega sleparja, ne pa
žitnega zavoda. V Sloveniji se sleparjem

LISTEK.

Jezersko.

Piše Dr. Rudolf pl. Andrejka.

(Dalje.)

Jezersko obstoji, kakor je bilo že
preje omenjeno iz dveh, pravzaprav iz treh
vasi, ki so druga od druge oddaljene kake
četrt ure. To so Spodnje Jezersko ob Ko-
kri, Zgornje Jezersko ob Jezernici in Sv.
Andrej ob vznožju Jezerskega vrha. Ta
sela se bistveno razločujejo po načinu hiš-
ne razporedbe od navadnih kranjskih ali
štajerskih vasi. Ravno najmočnejši do-
movi stoje čisto na samem, tako Mlinar-
jev in Makekov dom na Zgornjem Jezer-
skem, Roblekov in Ankov dom pri Sv. An-
dreju. To je pojav, ki se nam često kaže
v gorskih krajih, in posebno izrazito tudi
na Jezerskem. Na Zgornjem Jezerskem je
poštni in brzojavni urad.

Razen hotela Kazino ni večje gostil-
ne, ki bi prišla za prenočevanje tujcev v
poštev. Pri Sv. Andreju nudi vrla narodna
gostilna štularjeva vsem potnikom, ki ho-
dijo ali prihajajo čez Jezerski vrh prijetno
okrepčilo. Posebno prijetno je sedeti v

verandi pred gostilno, kjer se nudi kras-
en razgled na gorske velikane Savinjskih
planin, Mrzlo goro, Babe itd.

Kdor hoče uživati popolnen razgled po
jezerski kotlini, naj se napoti od Štular-
jeve gostilne na Jezerski vrh, kamor do-
spe, ako se posluži kot bližnjice stare dr-
žavne ceste, v dobri pol uri. Državna ce-
sta čez Jezerski vrh je bila nekaj let pred
vojno preložena in je, akoprem se nekam
zelo vije, v resnici s prav elegantnim pad-
cem izpeljana, tako, da jo vsak avtomobil
z lahkoto zmaga. Krasen je pogled z Je-
zerskega vrha v dolino Bele; v daljavi za-
gledaš močno Peco in še dalje solnčno
ravan velikovsko. Pod teboj se pa peni v
nevzdržnem teku proti Dravi bistri gorski
potok Bela. Na severnem vznožju Jezer-
skega vrha leži prijetno kopališče Bela,
znano po svojem kislem vrelec. Zato na-
ziva ljudstvo to zdravilišče tudi »Pri Kise-
lici«. Tujec, ki ni vajen koroškega dialek-
ta, pa bode iz ust domačega prebivalstva
slišal samo naziv Pri »Selci«, ker se v
koroškem narečju, kakor znano, črka »k«
vedno izpušča. To narečje se že pričinja
onstran Jezerskega vrha, dočim Jezerani
se bolj po kranjsko zavijajo, akoprem se v
šali prav dobro poslužujejo koroškega na-
rečja.

Od kopališča Bele dospemo v vas
Belo, ki je še bolj kot Jezersko raztre-
sena. Komaj vsakih 5 minut zagledaš kako
hišo ali kočjo ob državni cesti. Mnogo jih
je na vrhovih. Tako tudi Pavličevo
selišče, ki leži na desni strani, kakih
100 m nad državno cesto, ako hodiš v
smeri proti Železni kaplji. Mimo tega se-
lišča vodi markirana pot na Pavličevo
sedlo, kamor dospemo v 1½ uri, odtod pa
mimo Suhadolnikov, po domače Covní-
kove (izgovarjaj Cónkove) domačije v na-
daljnih dveh urah v Solčavo, odnosno v
Logarsko dolino. Ta pot se priporoča po-
sebnost turistom začetnikom, ki hočejo iz
Jezerskega priti v Logarsko odnosno v
Zgornjo Savinjsko dolino, ker ni prav nič
težavna in nudi vsled vedno se menjajo-
čega razgleda diven užitek. Utrujeni turi-
sti najdejo na prijaznem Suhadolnikovem
domu gostoljuben sprejem in v največji sili
tudi prenočišče. Ta dom je ena najvišjih
slovenskih kmetij, ki jih poznam. V nebe-
ški planinski krasoti zreš na celo Savinjs-
ko pogorje, na Skuto, Brano, Kamniško
sedlo in Ojstrico, pa tudi divje razdrapana
Mrzla gora se ti kaže v vsej svoji krasoti.

Pa vrtno se zopet nazaj na prijazno
Jezersko. Razmeroma visoka lega 1000
metrov nad morjem povzroča, da je tu v

najhujšem poletju vedno hladno, tenki in
ostri zrak vpliva blagodejno na pljuča, ab-
solutna tihoča, ki jo je v prejšnjih časih
motilo le semtertja drdranje kakega avto-
mobila, pa blaži živce utrujenim otrokom
velikih mest. Šumnih zabav iščete zama
na Jezerskem. Tu je veličastna zavana
absolutna kraljica in prisili nas s svojo
bujno krasoto, da se rade volje odrečemo
vsemu, kar ni v neposredni zvezi z njo. A
če se ji udamo, nam stotero povrne našo
ljubezen. Vsak dan lahko izletimo na nove
prekrasne točke, katerih je Jezersko vse
polno.

V tem pogledu ne smemo pozabiti pol-
dnevne ture na Veliki Vrh (1743 m), zad-
nji severnozpadni izrastek Kočne, ki je
skoraj do vrha pokrit z gozdom. Izhodišče
za ta izlet je Mlinarjev dom (last mlinarja
in zagarja Murija), mimo katerega vodi
zaznamovana pot vedno bolj strmo proti
vrhu. Raz vrh je diven razgled na Kočno,
na Storžič, Košuto, Obir in Peco, na daljino
velikovsko polje, proti jugu se ti belijo
nasproti v solnčnem svitu kranjske vasice
in cerkve; globoko pod seboj pa zagledaš
ob strmih prepadih ostro zarezano strugo
Kokre in poleg nje kot srebrno nit tenko
državno cesto. Na vrhu je v kamnu vzi-
dana, s posebnim ključem (ki ga hrani Ma-

in izžemalcem strogo gleda na prste in bi bilo želeto, da bi se po vseh pokrajinah tako postopalo, potem bi narod ne ječal pod nezno draginjo, ki tudi v Sloveniji narašča, četudi ne po krivdi — Slovenije. Če je bil v Sloveniji kljub dragim transportnim stroškom kruh cenejši kakor v Beogradu, ni nič čudnega za tistega, ki pozna solidnost naše trgovine. Trgovec, ki bi trgoval s 100% dobička, bi po splošni sodbi slovenske javnosti veljal kot ne-reelen trgovec, ki spada kot oderuh pod ključ. Vrhtega žitni zavod kot uradni prehranjevalni zavod ne smatra za svojo nalogo, da bi čim več nakupil »zaslužka«, ampak da po najnižji ceni oskrbi prebivalstvo s prehrano. Toliko v odgovor »Trgovinskemu glasniku« po načelu: clara pacta — boni amici!

Država SHS.

LDU, Beograd, 2. aprila. Včeraj popoldne je Nj. Veličanstvo regent prestolonaslednik Aleksander posetil vojnega ministra Branka Jovanovića v poslopiju vojnega ministrstva. Prestolonaslednik se je pripeljal v avtomobilu kakor vedno brez spremstva.

LDU, Beograd, 2. aprila. Na eni izmed bodočih sej bo ministrski svet sklepal o vprašanju reorganizacije naše trgovine z inozemstvom in sicer na podlagi predloga ministra za trgovino, ki bo bržkone v celoti sprejet. Ta naredba ukinja pristojnost vseh pokrajinskih vlad za sklepanje lastnih kompenzacijskih pogodb s tujimi vlada.

LDU, Beograd, 2. aprila. Drugi naš delegat na mirovni konferenci v Parizu Andrija Radović je došel v Beograd, kjer bo ostal kakih 10 dni radi referata in prevzetja instrukcij glede onih vprašanj, ki se bodo reševala na mirovni konferenci.

LDU, Beograd, 2. aprila. Po poslednjih vesteh, ki prihajajo iz Pariza, vzbuja zdravstveno stanje vojvode Živojina Mišića resne skrbi njegovi družini. Vojvoda leži zadnji čas v postelji.

LDU, Beograd, 2. aprila. Tolpa arnavtskih razbojnikov, ubežnikov iz Kosova, je včeraj ponoči napadla selo Slatino pri Vučitrnu ter opustošila vso vas. Ubili so štiri najuglednejše vaščane ter zatem pobegnili. Policijske oblasti jih zasledujejo.

Bolgarija.

LDU Sofija, 2. aprila. Bolgarska brzojavna agencija javlja: Volitve v sobranje so izpadle tako-le: 113 agrarcev, 48 komunistov, 24 demokratov, 15 nacionalistov, 9 socialistov, 3 pristaši Genadijeva, 7 radikalcev, 7 naprednjakov in 3 liberalci. Celokupno število vseh mandatov znaša, ako odštejemo sedeže, ki pripadajo izgubljenim pokrajinam, 219. Agrarci so pridobili 27 mandatov več, ne da bi prišli s tem do večine. Socialisti so izgubili 30 mandatov. Demokrati, ki so imeli prej 28 poslanskih mest, od teh 5 v izgubljenih pokrajinah, so napredovali za 1 mandat. Nacionalisti, radikalci in naprednjaki so izgubili vsak po 1 mandat. Liberalci, ki so imeli doslej le 1 zastopnika, so dosegli 3 mandate. Listi pišejo o prenosu novega kabineta na podlagi koalicije med agrarci, nacionalisti in naprednjaki.

Rusija.

LDU Moskva, 2. aprila. (DKU — Brezlično.) Ljudski komisar za zunanje posle Čičerin je na komunistični konferenci govoril o mirovnem vprašanju in je izjavil, da Rumunija sploh ni odgovorila na predlog ruske sovjetske vlade, da bi premestili pogajanja v Harkov. To se da razlagati le po dejstvu, da je sedaj v Rumuniji nova vlada in da je general Avarescu nasprot-

ke kova rodbina) zavarovana spominska knjiga, ki se je morala v zadnjih letih obnoviti, ker je bila že vsa popisana. Sestop z Velikega vrha gre v vzhodni smeri v dolino Kočne; tik pod vrhom je julija in avgusta meseca naravnost idealno mesto za ljubitelje planinske flore. Rdeči sleč, zlatočreča kranjska jabolka, po strmih skalah že pečnice, zlahnodehteče murke, različne vrste planinskih lilij itd. rastejo tu tako bujno, da ta pestra krasota barv skoraj zagrinja zelenje grmovja in trave.

Onim, ki ljubijo izlete po ravnem, nudi pot k izviru Kokre, ki se cepi tik pod spodnjejezerskim klancem od državne ceste, nedvomno največji užitek posebno popoldne. Od slapa do slapa zasledujemo peneco se Kokro vedno višje in višje po dolini, ki se vedno bolj zožuje. V dobri polodni uri smo med vznožjem Vernikovega Grintavca in gorovja Košute, ki pošiljata iz nešteti vrelcev bogastvo svojih voda v Kokrino strugo. Ako nas mika, jo lahko udarimo naprej v Tržič; ako pa hočemo ostati na Jezerskem, krenemo mimo Komende na Vernikov Grintavec in odtod nazaj mimo stare cerkvice št. Ožbolt na Jezersko.

(Dalje.)

nik miru s sovjetsko Rusijo. Kar se tiče Poljske, so vsa pogajanja nemogoča, dokler Poljska ne ustavi vseh sovražnosti. Vsekakor bi se morala pogajanja vršiti v neki nevtralni državi. Mirovna pogodba z Estonko je ratificirana, mirovna pogajanja z Latvijo pa se začne te dni. Konferenci v Helsinkforsu in Varšavi, kjer naj bi se po spodbudi zaveznikov ustvarila zveza obmejnih držav, sta se žalostno izjalovili.

Amerika.

LDU Berlin, 1. aprila. (DunkU) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Bazla: Kakor se javlja švicarskim listom iz Washingtona, je po sporazumu republikancev in demokratov predlog Knoxov izpremenjen na ta način, da se proglasi samo enostavna vzpostavitev mirovnega stanja z Nemčijo. Verjetno je, da bo predlog v tej obliki sprejet in da bo predsednik samo določil določitve mirovne pogodbe. Na ta način bi se mogel odpraviti konflikt med predsednikom in senatom. Glasovanje v senatu bo pred 15. aprilom.

LDU Washington, 2. aprila. (DKU — Brezlično.) Kakor vse kaže, bo mirovna pogodba z Nemčijo kmalu odobrena. V resoluciji, ki jo je sprejel senat, stoji tudi določba, da Zedinjene države stopijo z Nemčijo v trgovske stike.

Anglija.

LDU London, 2. aprila. (DKU — Reuter.) Državni tajnik za Irsko Macpherson je podal ostavko. Sedaj bo najbrže imenovan na mesto ministra za pokojnine Evansa, ki ostane minister brez portfeja.

Nemčija.

LDU Berlin, 1. aprila. (DunkU — Wolff.) Kakor poročajo iz Achna, se potrjuje vest, da je mejna komisija dne 23. marca Belgiji priznala železniško progo okrožja Montjoie, dasi je ugovarjal nemški zastopnik kar najodločneje. Ta sklep pomeni odstop ozemlja, ne pa določitev meje. Prebivalstvo se je ostro izjavilo proti temu ukrepu in splošno se sodi, da državna vlada tega sklepa na noben način ne bo priznala in da bo storila vse, da se ne izvede.

LDU Berlin, 2. aprila. (DunkU) »Lokalanzeiger« javlja iz Barma: Akcijski odsek je danes pozval delavstvo, naj z ozirom na ugodna pogajanja v Münstru prekine splošno stavko.

LDU Berlin, 2. aprila. (DunkU) »Lokalanzeiger« javlja iz Kodanja: Od sinoči se vrše med vlado in zastopniki strokovnih organizacij socialnodemokratske stranke pogajanja za ukinjenje splošne stavke in za odpravo politične krize. Medtem se splošna stavka širi čimdalje bolj.

LDU Berlin, 1. aprila. (DunkU — Wolff.) Po vesteh iz rensko-westfalskega industrijskega ozemlja se je položaj ponekod poostiril.

Avstrijska republika.

LDU Dunaj, 2. aprila. (ČTU) Državni kancelar dr. Renner je danes nastopil svoj velikonočni dopust. V ponedeljek bo govoril v Gradcu o sedanjosti in bodočnosti avstrijske republike.

Mažarska.

LDU Dunaj, 2. aprila. (ČTU) Grof Apponyi je na vožnji skozi Dunaj izjavil novinarju, da je njegovo zaupanje vedno močnejše, ker je opazil, da je zavzela ententa proti Mažarski prijaznejše stališče. V Budimpešti bo moral stopiti v stike z zaveznikiškim guvernerjem; ako tega ne bi storil, bi to moglo neugodno vplivati na bodoča pogajanja. Grof Apponyi si je prepevedal v Budimpešti slovesen sprejem. V Rabu je dejal, da se bliža dan, ko težko izkušana Mažarska dobi zadoščenje.

Razna poročila.

LDU Dunaj, 2. aprila. (ČTU) »Wiener Tagblatt« poroča, da je opaziti v Italiji nagnjenje, skleniti s Tirolsko politično, gospodarsko in carinsko zvezo.

LDU Dunaj, 2. aprila. (ČTU) »Die rote Fahne« poroča, da se dobavlja iz Avstrije orožje in municija na Poljsko proti Čehoslovaški in sovjetski Rusiji.

LDU Dunaj, 2. aprila. (ČTU) »Wiener Mittagszeitung« javlja: Predvčerajšnjem je došel v Prago ameriški razsednik za razdelitev podonavskega brodovja Houston. Čehoslovaška vlada je že v decembru lanskega leta izdelala spomenico o razdelitvi podonavskega brodovja med posamezne države. V tej spomenici je zahtevala za Čehoslovaško 550 ladij in 90 vlačilcev. Konferenca z ameriškim razsednikom so se pričele v Prahi in se bodo nadaljevale na Dunaju.

Naročanje „Slovenca“!

Politične novice.

— Kje je korupcija? »Slov. Narod« je priobčil iz »Riječi SHS« članek »Kje je korupcija?«, ki je od prve do zadnje besede neresničen, naravnost izmišljen, izvzemši dejstvo, da je trgovinski minister Ribarac podal ostavko in je njegov naslednik dr. Ninčič. To bodo debelo gledali poslanci Jugosl. kluba, ko bodo brali sledečo bajko »Slov. Naroda« v omenjenem članku: »Po Beogradu se nadalje širi vest, ki meče kaj čudno luč na slovensko klerikalno stranko in njenega načelnika dr. Korošca. Baje je prišlo v Koroščevi grupi do precej ostrega spora, ker je dobil en del te grupe dovoljenje, da sme izvoziti iz Slovenije 300 vagonov pšenice in da bi moral dober del dobička, ki bi se pri tem napravil, iti v volilni sklad slovenske klerikalne stranke. Drugi del Koroščeve grupe je sedaj ves srdit, ker tudi on ni deležen take »podpore« in grozi, da bo izstopil iz Jugoslovenskega kluba ter se pridružil raje liberalni Riharčevi grupi. Zanimivo je, da se dovoli izvoz 300 vagonov pšenice iz Slovenije ravno v trenutku, ko se mudi v Beogradu predsednik slovenske pokrajinske vlade dr. Brejc, da intervenira pri centralni vladi, ker grozi Sloveniji glad.« Ko je predsednik Jugosl. kluba prebral to raco, se je od srca zasmejal in dejal: »Slov. Narod« prinaša za Velikonočo pustne krofe. Take stvari si demokracije izmišljujejo, da bi pozornost javnosti odvrgli od demokratske korupcije, ki je bila v zbornici deloma razkrinkana. Kar »Sl. Narod« ponatiskuje iz »Politike« o »Sirotinski pari« iz vojne dobe, je specifično srbska zadeva, v katero so po trditvi »Politike« bile zapletene radikalne žene i. dr. Značilno za moralo »Slov. Naroda« je pa, da to zadevo naprtuje — sedanjí vladi.

— Učiteljski Tovariši v službi frimazonske lože. V štev. 13 napada imenovani list katoliške zastopnike v odboru oblastne zaščite dece in mladine ter piše: »Med drugimi raznimi zadevami je bila na dnevnem redu ureditev in premestitev pobilševalnice iz Ljubljane v Kočevje in razširjenje tega zavoda tudi za dekleta. Kanonik Nadrah je predlagal, da naj na moškem oddelku poučujejo svetni učitelji, na ženskem oddelku pa se naj izroči vzgoja in pouk nunam. Temu, svetne učiteljice žalečemu predlogu, so odločno ugovarjali zastopniki učiteljskih organizacij srednjih in ljudskih šol (v resnici je ugovarjal le — Luka Jelenc) in zastopnice ženskih dobrodelnih zavodov. S posebno vneto in prepričevalno besedo se je zavzemala za svetne učiteljice zastopnica nekega socialno demokratskega dobrodelnega zavoda. A vse zaman! Njeni argumenti za enostransko nunsko vzgojo nesrečnih deklet so našli pri večini le gluha ušesa. Večina, med katero je devet duhovnikov, je sprejela Nadrahov predlog in — čujte in strmite, za nune zoper svetne učiteljice, katerih svetovalec, prijatelj in dobrohotni oče bi moral biti, je glasoval tudi višji šolski nadzornik Franc Gabršek. Ne maramo imenovati tega njegovega nastopa s pravim imenom! Vprašamo le: Ali ga ni sram pred priprosto ženo? Da je glasoval za nune in nunsko vzgojo tudi Adolf (t. j. Sadar), se ne čudimo.« — Tako se je spravil »Učit. Tov.« nad naše najizvrstnejše in najidealnejše učiteljice, ki so najmanj toliko strokovno vsposobljene kakor one, ki zajemajo svojo duševno hrano iz Dimnikovega družinskega glasila. Čestito Jelenc-Dimnikovo družbo opozarjamo, da najbolj znani ljubljanski svobodomiselnici pošiljajo svoje otroke v šolo k — nunam. Imeti morajo gotovo tehtne vzroke, da ne zaupajo otrok vzgojiteljem, ki so v kaki duševni vezi s »stanovskim« glasilom — »Učit. Tovarišem«.

— Vprašanje ujedinjenja učiteljstva. Zaveza jugoslovenskega učiteljstva je poslala Slomškovi zvezi na njene predloge sledeči odgovor: »Vodstvo Zaveze je napravilo na svoji seji dne 4. t. m. z ozirom na doposlana dopisa Vaše »Zveze« sledeči sklep: »Zaveza jugoslovenskega učiteljstva« v Ljubljani stavljenih resolucij »Slomškove zveze«, s katerimi se ta izreka za edinstveno stanovsko organizacijo, zajedno je pa sklenila, da svoje »Zveze« ne razpusti, ne more vzeti n. z. n. a. n. e. V zvezi o tem odpade tudi vsak nadaljnji razgovor s predlaganimi odpisanci.« To v vednost članom »Slomškove zveze«, kakor tudi vsemu učiteljstvu, da sodi, kaj in kje je pravi vzrok, da ne moremo priti do zaželenega ujedinjenja. Nadaljnji razvoj tega vprašanja je sedaj odvisen od članov okrajnih učiteljskih društev in pa podružnic »Slomškove zveze«.

— Seljaški tabor v Mostaru. Ker je organizacija ljudske stranke v Hercegovini v velikem že izpeljana, je pokrajinsko vodstvo sklicalo za 25. marca zbor zaupnikov, da pregleda strankino vrsto. Na zbor je prišlo 412 zaupnikov, ki so zastopali 120 krajev, torej približno vso Hercegovino. Na zborovanju so se obravnavale sledeče vprašanja: agrarna reforma, naša državna politika, verskoizobraževalno delo, gospodarski povzdig Hercegovine in vo-

litev izvrševalnega odbora ljudske stranke za Hercegovino. Za božičnim seljačkim saborom v Zagrebu, katerega sadove žanje sedaj ljudska stranka pri volitvah in za onim v Sarajevu, na katerem je zadnjič govoril dr. Rogulja, je mostarsko zborovanje nov dokaz, kako globoko se je ukoreninila v hrvatskem narodu ljudska stranka.

— Za pravično rešitev jadranskega vprašanja. Dne 1. t. m. je bil v Zagrebu sestanek zastopnikov iz okupiranih krajev, na katerem je bila sprejeta nastopna resolucija: Vsled trdovratnih glasov, ki se širijo poslednje dni, da se bo jadrano vprašanje, zlasti vprašanje Reke in Kvarnera, v kratkem rešilo ali da je že rešeno s tajno preliminarno pogodbo med gotovimi našimi činitelji in Italijo, je nastala v vseh krogih naroda velika razburjenost. Zaradi tega zastopniki jadranskih krajev brez razlike strank pozivajo tem potem vse narodne predstavniške iz okupiranih krajev, naj brez odlašanja zahtevajo od mirovnih delegatov, ki se sedaj nahajajo v domovini, resnično in nedvoumno poročilo o stanju stvari, ter naj potom akcije svojih klubov v narodnem predstavništvu dobe jamstva, da se jadransko vprašanje ne bo preliminarno rešilo na način, da bi se postavil narod pred gotovo dejstvo. — Za zbrane so podpisani Ivo Krznarič, Rikard Katalinič-Jeretov, dr. P. Mandić, Milan Marjanović, Šime Pečinič in dr. Hugon Verk. — Poslanci iz okupiranih krajev so poslali včeraj nastopno brzojavko ministrskemu predsedniku Stojanu Protiču v Beograd: Udruženje poslancev iz okupiranih krajev najodločneje protestira proti vsakemu popuščanju v jadranskom vprašanju ter zahteva, da naj narod sam s plebiscitom odloči o svoji pripadnosti. Prosimo, sporočite to brzojavko predsedniku mirovne delegacije g. Nikoli Pašiću. Podpisani: predsednik dr. Trinašić.

— Tuji konzulati v naši državi. Presburo javlja uradno: Danes so bila začasna pooblaščenja za delovanje še temle honorarnim konzulatom, ki obstajajo že od prej: 1. danskemu v Beogradu, 2. norveškemu v Beogradu. Uradno od ministrstva za zunanje stvari, dne 31. marca 1920.

Dnevne novice.

— Prehrana jugoslovenske akademske omladine na inozemskih univerzah. Član »Jugoslovenskega kluba« Smodej je v zadevi prehrane našega dijaštva na Dunaju posredoval pri ministru prosvete, pri finančnem ministru pa za dovoljenje, da smejo akademiki vzeti seboj dosedaj dovoljeno količino živil. Intervencija je bila neuspešna, ker je ministrski svet že prej sklenil, da zavoljo zlorab in trgovine, ki so jo čez mejo uvedli nekateri dijak i v veliki meri, ne bo dovolil več izvoza živil za dijaške menze, pač pa da hoče podpre potrebnim dijakom zvišati. Finančni minister je dejal, da bo treba tudi štipendije revidirati, ali jih dobivajo akademiki, ki res študirajo, ali pa taki, ki samo zapravljajo državni denar. Posl. Smodej je ministru med drugim opozoril, da slovenski akademiki na Dunaju marljivo študirajo in so resni ljudje; za 95 odstotkov slovenskih akademikov more garantirati, nakar je g. minister dejal: To je lepo, taki bi morali biti vsi akademiki, pa žal niso. Na poslančev ugovor, da večina naših akademikov na Dunaju sploh ne bo mogla nadaljevati študij in bodo izgubili semester, če ne bodo smeli vzeti seboj potrebnih živil, je dejal Pri najboljši volji ne morem delati nobenih izjem. Z malimi količinami se je čez mejo spravila neverjetno ogromna množina živil in se je vršila velika korupcija. Če odpremo tu zopet duri, pride zopet vse polno drugih prošelj, ki bi jim moral ugoditi in korupcija bi cvetela naprej. Če bi prišel danes moj brat, bi ga ravno tako zavrnil in dejal: Tudi za tebe ne poznam izjeme. Le z doslednostjo se more proti korupciji uspešno boriti. — Posl. Smodej je izvajanja g. ministra z obžalovanjem vzel na znanje s pripombo, da se ta vladni sklep vendar ne bo mogel držati, ker trpe pri tem nedolžni, sicer pa da boj g. ministra zoper korupcijo akademikov-trgovcev odobrava.

— Preuredba državnih štipendij za dijake. Presburo javlja uradno: Finančni minister objavlja v svoji št. I—11.951 od 1. aprila 1920: Ministrskemu svetu. V inozemstvu se uči veliko število naših dijakov. Njih število znaša več tisoč. Deloma so državni štipendisti, drugi del pa se uči ob stroških svojih sorodnikov. Eni in drugi se obračajo na našo državo in zahtevajo podpora od finančnega ministrstva, da jim menja dinar za tujo valuto po državnem kurzu. Medtem pa je dočneno, da je med dijaki mnogo takih, ki imajo slabe uspehe v učenju in ki predavanja zelo slabo ali sploh ne obiskujejo. Ravnotako je med starši teh dijakov mnogo takih, ki niso našli podaniki in ki niso plačevali državni dolžnega davka. To ne more in ne sme tako dalje ostati, ker so naše finančne razmere take, da ne moremo več trpeti neopravičenih izdatkov, niti ne moremo do-